

Boswijk laat zien dat het ook in de AWBZ kan

Psychogeriatrisch verpleeghuis Boswijk
 Laan van Voorburg 13
 5261 LS Vught
 073-6842130
 Boswijk is onderdeel van de Van Neynselgroep
<http://www.boswijk.vanneynselgroep.nl/>

De [zorgkaartnederland](http://www.zorgkaartnederland.nl) score is 6.6 uit 22 reacties, maar de laatste reactie is van 22-7-2010 en dat was nog in de oudbouwsituatie, dus niet representatief voor het huidige Boswijk. NB. Opvallend is dat de Van Neynselgroep geen reactie geeft dat er inmiddels een nieuwbouwsituatie is.

Klik op de afbeelding om deze visite in pdf te downloaden.

- **Boswijk is een verscholen pareltje**
- **Spiksplinternieuw**
- **Delen badkamer en toilet**
- **Ieder z'n eigen en gemeenschappelijke buitenruimte**
- **In buitenruimte nog legio mogelijkheden**
- **Veilig veel bewegingsruimte**
- **Een architectonisch verbeterpuntje**
- **Woongroepen ingedeeld naar leefsfeer**
- **Grand café: centrum van ontmoeting**
- **Nieuwe werkwijze is wennen voor alle partijen**
- **Belofte wordt waargemaakt**

Boswijk is een verscholen pareltje

We staan als stadse dames wat onwennig op de parkeerplaats van het psychogeriatrische Boswijk, middenin het lommerrijke Zorgpark Voorburg aan de Zuidrand van Vught. In geen velden of wegen is Vught te bekennen. De sfeer is rustiek en de architectuur van Boswijk gaat daar goed in op. Waar is de ingang? Hoe komen we erin? We zien wel al die gezellige terrasjes en open deuren van de kamers. En je kunt bij wijze van spreken over het lage fragiele hekwerk met heesters dat de hele buitenruimte van Boswijk omzoomd heen stappen. Maar toch, het is duidelijk een gesloten gebouw.

We zien een fraai uitgevoerde houten fietsenstalling (met alle fietsen erin!) langs zij van het -aan het gebouw overdekte- voorplein, waarin we uiteindelijk van het zelfde materiaal en gebouwhoog een toegangssluis ontdekken. We lopen er naartoe en zijn direct gecharmeerd dat alles in Boswijk grondgebonden is en dat maximaal gebruik is gemaakt van de relatie met het omringende landschap.

Spiksplinternieuw

Het verpleeghuis is spiksplinternieuw (21 maart 2011 officieel geopend) en biedt plaats aan zo'n 120 bewoners in een ver gevorderd stadium van dementie. Als je ervoor staat gaat de toegangsluis vanzelf open. Wie 's avonds op bezoek komt drukt op de toetsen van het nummer van de woongroep, waar hij of zij voor komt. Naar buiten lopen kun je alleen, door gebruik te maken van een code. Via de sluis kom je in een ruime, ronde hal die onderdeel is van een geheel van binnenstraten. Er is geen centrale receptie, wel even verderop een servicebureau en in het midden van de hal een niet te missen ronde magneetzuil, waar een ieder z'n informatie op kwijt kan over alle activiteiten die in Boswijk plaatsvinden. Tevreden constateren we dat daar heel veel berichten en postertjes aan hangen.

De plattegrond van het huis

Direct na de sluis, in de hal hangt een grote duidelijke plattegrond van het gebouw en een ontruimingsplan in geval van nood. Later treffen we bij het grand café plattegrondjes in plastic mapjes aan, om mee te nemen. Een service die wij niet eerder hebben aangetroffen. Het navolgen waard!

De plattegrond van het huis heeft de vorm van een ovaal. Aan de buitenzijde van een brede binnenstraat die de ovaalvorm van het huis volgt, treffen we de ruime groepswoonings die elk plaats bieden aan 10 bewoners. Elke woning beschikt naast een gemeenschappelijke keuken en eet- en zitkamer over 10 kamers, zodat iedere bewoner z'n eigen kamer heeft. De kantoren o.a. het servicebureau en de werkruimten voor de twee vaste verpleeghuis artsen en andere (para-) medici, alsook de andere faciliteiten, zoals de winkel het restaurant, de snoezelkamers/wellness centrum, een stillteruimte, multifunctionele activiteitenruimten, de rolstoelenservice en de kapper

bevinden zich als ware zij winkeltjes in dit als een ronde straat ontworpen middengedeelte.

Delen badkamer en toilet

Elke bewoner van het huis heeft zijn eigen kamer met dominant in het zicht de wastafel. Jammer is dat de eigen kamers niet zijn uitgerust met een eigen badkamer met toilet. Tien bewoners moeten nu per huiskamer 2 grote badkamers en meerdere toiletten met elkaar delen. Dat zal ongetwijfeld een keuze zijn geweest om elders meer ruimte en luxe te kunnen realiseren. Voor ons scheelt het net op de theekopjes score. Op de eigen kamers zit geen telefoonaansluiting. Wel een aansluiting voor radio en televisie. Wil een bewoner zelf direct bereikbaar zijn telefonisch en of via internet dan moet hij of zij dat zelf (laten) regelen. Elke groepswoning is wel direct telefonisch bereikbaar.

Ieder z'n eigen en gemeenschappelijke buitenruimte

De woningen keren zich naar de buitenzijde en elke groepswoning heeft een eigen terras en flinke tuin. Elke kamer heeft een eigen direct toegankelijk terrasje. Zonder versperringen vormen deze terrassen een natuurlijk onderdeel van de eerder beschreven buitenruimte om het Boswijk gebouw heen. Iedere bewoner kan dus gewoon vanuit z'n kamer lekker naar buiten. Door het eerder beschreven lage en open hekwerkje heb je een gevoel van vrijheid en kun je lekker ver kijken.

De gemeenschappelijke tuinen zijn mooi aangelegd met borders vol planten, mooi houten tuinmeubilair en parasols. Aan de buitenruimte die grenst aan de eigen kamers is door veel bewoners en hun naasten aandacht besteed. We zien er tuinstoelen, potten met bloeiende planten, stenen objecten, zoals een paardje en vogelhuisjes.

In buitenruimte nog legio mogelijkheden

Als we na het middageten rond het gebouw lopen, valt het ons op dat relatief veel bewoners op hun eigen kamer verblijven met hun buitendeur open. Het is buiten buig met af en toe zon, geen onaangename temperatuur, maar niet echt een dag om buiten te zitten. We kunnen ons voorstellen hoe het hier op mooie dagen toegaat als er volop genoten wordt van de tuinen en terrassen. Nu zijn het alleen een paar mannen, die er rondscharrelen om een sigaretje op te steken.

We zien legio mogelijkheden om de buitenruimte nog beter in te richten op beweging en beleving door er bv een volière, kippenren en of konijnenhok in te plaatsen, er een moestuintje aan te leggen en er voor kinderen iets te realiseren, zoals een schommel, glijbaantje etc. Allemaal suggesties om het aantrekkelijker te maken op bezoek te komen en om vooral ook langer te blijven.

Veilig veel bewegingsruimte

Je hebt in Boswijk als bewoner de ruimte. In de binnenstraten, die ook echt als straten betegeld zijn, kan veilig gewandeld worden. Er staan toestellen, zoals een hometrainer een loopbrug, die een aparte fysiotherapieruimte lijken te vervangen. Voor tochtjes buiten is er een duo-fiets. Er zijn verschillende, sfeervolle zitjes, waar geluisterd kan worden naar allerlei geluiden uit de natuur. Vogeltjes tweeten er naast lege vogelkooien toch vrolijk op los en je kunt er overal lekker naar buiten kijken.

Verschil in plafondhoogte, maar ook de zichtbaarheid van buizen in de binnenstraten geven het gebouw een ruimtelijk en speels karakter. Die speelsheid wordt nog versteekt door de toepassing van raampartijen met verschillend gekleurde ramen en van glas in lood ramen. De bewegwijzering in het gebouw is duidelijk en passend bij het stratenkarakter.

Een architectonisch verbeterpuntje

De toegang tot de verschillende woningen aan de binnenstraat onderscheidt zich door verschil in kleur van de deuren en attributen die rond de deuren staan. Op een enkele woning troffen we een leetje met daarop de namen van de bewoners geschreven. Vanuit de binnenstraat kun je bij de verschillende woningen naar binnen kijken. Dat is op een prettige manier gedaan. De ramen zijn van een grootte dat je nu ook weer niet in een etalage woont en werkt. We zien dat het keukendeel in het midden van de woningen is gesitueerd in een U-vorm, waardoor de medewerkers als ze de maaltijd klaar maken zicht kunnen houden op de bewoners. Het keukendeel is aan de ene kant verbonden met de eetkamer. Er zijn meerdere tafels waaraan de bewoners kunnen zitten. Aan de andere kant van de keuken is de zitkamer met heerlijke banken en stoelen. Het meubilair, dat volgens ons per woning verschilt, is van een degelijke kwaliteit en oogt gezellig. Het ziet er allemaal *pico bello* uit. Het enige bezwaar, en dat heeft de architect zelf ook opgemerkt, horen wij, is dat de zitkamers nogal donker zijn en de ramen hier groter hadden gekund om meer daglicht binnen te krijgen. Maar dat is dan echt het enige architectonische foutje dat ook wij hebben kunnen vinden.

Experts in licht en dementie kunnen hier voor verbetering zorgen. Ze zijn vast via het internet te vinden.

Woongroepen ingedeeld naar leefsfeer

Om je als bewoner vertrouwd te kunnen voelen is er voor gekozen de woongroepen in te delen naar 5 leefsferen, te weten: middenstand, stad, dorp overheid/ambtenaar en notabelen.

Er is voor 10 bewoners per huiskamer gekozen, omdat het daarmee mogelijk is om gedurende grote delen van de dag steeds 2 medewerkers per groep te hebben. Alleen na het middageten, als veel bewoners even rustig willen zitten of indutten doet een medewerker een aantal uren het werk alleen. Wij horen regelmatig dat medewerkers, als ze alleen op een groep werken dat heel zwaar en vaak ook eenzaam vinden. Hier lijkt dus aan dat bezwaar tegemoet gekomen door de groepen wat groter te maken.

Het leven op de woningen volgt het levensritme zo natuurlijk mogelijk als thuis. Van de bewoners wordt verwacht dat zij bijdragen aan het bereiden van de maaltijden, zoals boodschappen halen in de winkel van het huis, aardappels schillen, groenten schoonmaken, tafel dekken, vaatwasmachine in- en uitruimen etc. en het opvouwen van de was. Het linnengoed gaat de deur uit, maar op de woningen zelf worden de kleine wassen (o.a. kleding van de bewoners) gedaan. Er is een scala aan open en besloten verenigingsactiviteiten, van wandelclub tot gespreksgroep, waar bewoners aan kunnen deelnemen en indien 'open' ook naasten welkom zijn.

Grand café: centrum van ontmoeting

In het grand café zijn heerlijk belegde broodjes, soepen en een uitgebreid assortiment andere lekkernijen te verkrijgen. Er staat een goed gevulde vrieskist met verpakte ijsjes die niet alleen aantrekkingskracht uitoefent op de bewoners, maar natuurlijk ook op hun kleinkinderen. Een aanrader voor elk verpleeghuis. In het grand café staat een biljart, waar een van de vele verenigingen die het huis telt gebruik van maakt. Er kan ook van het internet gebruik worden gemaakt. Het grand café grenst aan een van de binnentuinen. Ook hier weer prima en gezellig meubilair, waar bewoners en hun familie en de medewerkers op kunnen neerstrijken. De woongroepen kunnen hier hun verse tuinkruiden halen. Het grand café kan met zware glazen panelen afgescheiden worden van de omringende ruimte, terwijl het café ook nog weer vergroot kan worden door het te koppelen aan een aangrenzende ruimte, zodat een grote zaal ontstaat.

Nieuwe werkwijze is wennen voor alle partijen

Voor het personeel was het wel even wennen; de overgang naar het werken in een woongroep. Ons werd verteld dat zo'n 20 % van de verzorgenden zich niet happy voelde bij deze nieuwe werkwijze en, of al meteen, of in de loop van dit jaar is afgehaakt. Dat geeft Boswijk dan wel weer de mogelijkheid nieuwe mensen aan te trekken die bewust voor kleinschalig wonen kiezen. Nog niet alles is optimaal geregeld. Zo is het uitdrukkelijk de bedoeling dat familie een grotere rol krijgt toebedeeld in het reilen en zeilen van de woongroepen. Afspraken over wat naasten willen blijven doen worden nu wel vastgelegd in het zorgleefplan. Maar het kan nog soepeler gaan lopen aldus onze zegslieden. Het gaat om een cultuurverandering en dat heeft tijd nodig.

En waarom in een huis als dit in zo'n aantrekkelijke omgeving niet permanent huisdieren?

Belofte wordt waargemaakt

We hebben een paar min- en verbeterpuntjes tijdens onze visite ontdekt. Die doen evenwel niet af aan onze bevinding dat Boswijk met dit gebouw in deze omgeving zijn belofte moet kunnen waar maken. Die belofte staat verwoord in de mooi uitgevoerde en zeer informatieve [brochure](#), als volgt: "Het (t)huis waar bewoners zich zelf kunnen zijn en hun eigen manier van leven kunnen voortzetten". Wij zouden maar gauw de informatie op [Zorgkaart Nederland](#) en alle andere soortgelijke websites aanpassen en andere reacties zien te verkrijgen.

© 28 juni 2011